

GENTIANAE RADIX – DE LA TRADIȚIE LA FITOTERAPIA MODERNĂ**GENTIANAE RADIX – FROM TRADITION TO MODERN PHYTOTHERAPY****Ligia Elena Duțu*, Cerasela Elena Gîrd, Maria Lidia Popescu, Ioana Nencu,
Teodora Costea, Ana Cojocaru**

Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, Facultatea de Farmacie, București, România

Obiective

În flora României sunt cunoscute 14 specii ale genului *Gentiana*, răspândite în zonele montane. O serie de preparate pe bază de rădăcină de ghințură (*Gentiana radix*) sunt recomandate în fitoterapie, sau utilizate în mod tradițional, în anorexie, gastrite hipoa-cide, disfuncție biliară, helmintiaze. Lucrarea de față își propune analiza unei materii vegetale colectată din Munții Iezer-Păpușa în vederea stabilirii identității acesteia, precum și caracterizarea fitochimică a 2 extracte vegetale – macerat apos, macerat hidroalcolic (forme farmaceutice de administrare folosite în mod tradițional în zona Muscel), pentru verificarea corectitudinii posologiei.

Material și metode

Materia primă vegetală studiată a constituit-o o probă de organ subteran colectată din flora spontană (Munții Iezer-Păpușa), presupusă a fi rădăcină de ghințură. Determinarea identității s-a realizat pe baza datelor din literatura de specialitate și a rezultatelor următoarelor teste farmacognostice: examen macroscopic (stabilirea caracterelor morfologice și organoleptice); examen microscopic (evidențierea caracterelor anatomice, pe preparate clarificate cu soluție de cloral hidrat 800 g/L); examen chimic calitativ (identificarea unor principii active, prin reacții chimice specifice efectuate în soluții extractive eterică, alcoolică și apoasă); microsublimare (identificarea compușilor xantonici, pe baza reacției cu hidroxid de sodiu); analiză cromatografică (stabilirea amprente cromatografice CSS, folosind condițiile experimentale descrise în monografia „*Gentiana radix*” din Farmacopeea Europeană ediția a 7-a); indice de amăreală (stabilirea organoleptică a gradului de amăreală). Extractele vegetale s-au obținut prin macerare în apă, respectiv în

alcool 32°, timp de 14 zile, conform unor rețete tradiționale aplicate de localnicii din zona Muscel (județul Argeș). Acestea au fost caracterizate chimic calitativ (identificarea principiilor active prin reacții specifice) și cantitativ (determinarea extractivului, folosind metoda descrisă în Farmacopeea Europeană ediția a 7-a, capitolul 2.8.16.). Ca referințe (pentru comparare) s-au folosit probe de „Ceai de ghințură (*Gentiana radix*)” și „Tinctură de ghințură”, procurate din rețeaua de distribuție farmaceutică.

Rezultate

Caracterele morfologice și anatomice, principiile active identificate și amprenta cromatografică CSS au dovedit că proba analizată este *Gentiana radix*, provenită de la *Gentiana asclepiadea*. Comparativ cu referința, proba analizată are un conținut mai mare de principii active (intensitate mai mare a reacțiilor de identificare, gust amar superior). În cele 3 soluții extractive (macerat apos, macerat hidroalcolic, tinctură de referință) s-au identificat oze și alți compuși reducători, flavone, tanin, acizi polifenolcarboxilici și suplimentar, mucilagii în maceratul apos. S-au determinat următoarele valori pentru totalul de substanțe solubile (extractiv): maceratul apos – 0,49%; maceratul hidroalcolic – 1,01%; tinctură – 4,48%.

Concluzii

Proba analizată este *Gentiana radix*, provenită de la *Gentiana asclepiadea* și este superioară calitativ probei „Ceai de ghințură (*Gentiana radix*)”, procurată din rețeaua de distribuție farmaceutică. Pe baza conținutului de total substanțe extrase, considerăm că se poate administra o lingură macerat hidroalcolic sau 2 linguri macerat apos (obținute după rețeta tradițională).